

Tülin Daloğlu¹
ABD Merkezi Direktörü**CHARLIE KIRK SUİKASTI: AMERİKAN DEMOKRASİSİNİN GÜCÜNÜ SORGULATİYOR**

Charlie Kirk, Türkiye'de Amerikan politikasını takip eden sınırlı sayıda akademisyen ve gazetecinin dışında adı pek bilinmeyen, 31 yaşında muhafazakâr bir aktivist olmanın ötesinde "Amerika'yı Yeniden Yücelt" diye kültleşmiş Trump politikalarının ideologlarından biri olarak öne çıkmış bir isim. Geçtiğimiz hafta Utah'da bir üniversite etkinliğinde yüzlerce öğrencinin, eşi ve çocuklarının gözleri önünde uğradığı silahlı bir saldırı sonucu öldürüldü. Charlie Kirk suikastı ve 11 Eylül saldırılarının yıldönümü nedeniyle ülke genelinde bayraklar pazar gün batımına kadar yarıya indirildi. Olay, ortam ve oluş biçimiyle, yıllardır derinleşen kutuplaşma ve siyasallaşmış şiddetin, siyasal suikastlara hiç de yabancı olmayan Amerika için bile kritik bir kırılma noktasının nişanesi olarak tarihe geçti. Şöyle düşünün, bir yanda, Kirk'ü neredeyse tüm varoluşlarına yönelmiş bir "tehdit" olarak gören bir kesim ve bu kesim içindeki küçük bir azınlığın trajik sonu adeta kutlarcasına yaptığı yorumlar ve paylaşımlar; diğer yanda ise, kendilerinden bildikleri birinin dramatik kaybıyla bundan böyle siyasal görüşlerini dile getirmekten çekinip suskunluğa gömülebilecek olanlar ya da yine bu kesim içindeki bir azınlığın, yoğun duygusal çalkantı içinde suçlayacak bir hedef arayışına girerek öne atılması. Amerika için asıl mesele ise siyasetin bu toplumsal çalkantıyı nasıl idare edeceği. Siyasetin artık çoğunluğun sağ duyusu üzerinden yol almadığı göz önüne alınırsa tabiatıyla bu husus da başlı başına bir açmaz olarak belirginleşiyor. Kennedy suikastıyla göreve gelen Lyndon B. Johnson, başkanlığının en kritik toplumsal kırılma anlarından biri olan Martin Luther King'in öldürülmesi sonrasında da siyasi liderliğini ulusal birlik ve sükûnet çağrısı üzerinden inşa etmeye çalışmıştı. Amerikan Başkanı Donald J.Trump ise

¹ <https://www.tepav.org.tr/ekibimiz/s/1498>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

şimdiden siyasi muhaliflerini, Kirk'ün trajik sonundan sorumlu tutmaya başladı. Trump'ın, yaklaşan Kasım 2026 Kongre ara seçimlerinde, taraftarlarını konsolide etmek için bu suikastı siyasi bir kapital olarak kullanmaktan çekinmeyeceği, konuşulanlar arasında. Bugünden kestirilemeyen ise toplumun tüm bu siyasi gerilime nasıl tepki vereceği.

Charlie Kirk kimdir?

Kirk², Chicago'nun kalbur üstü banliyölerinden Prospect Heights'ta mimarlık yapan bir babanın oğlu olarak büyüdü. Illinois'te bir devlet üniversitesi olan Harper College'a kısa süre devam ettikten sonra okulu bırakarak kendini siyasi aktivizme adadı. ABD'nin seçkin askeri akademisi West Point'e yaptığı başvuru kabul edilmedi. Üniversite kampüslerinde başlattığı münazaralarda, "üniversite diplomasının olmamasına" sık sık alaycı bir şekilde atıfta bulunurdu.

Henüz 18 yaşındayken kurduğu **Turning Point USA**, liberal eğilimli Amerikan üniversitelerinde muhafazakâr fikirleri yaymayı hedefliyordu. Kirk, Demokratların bir kesiminin, kadının toplumdaki yeri, kürtaj, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği meselelerinde aşırıya gittiği, siyahilerin ise tarihte yaşananları bitmek bilmez bir mağduriyet malzemesi olarak kullanarak beyaz ırkı sonu gelmez bir suçluluk psikolojisi ve vebal ödeme cenderesine soktuğunu savunuyordu. Silah denetimine karşı çıkışı da en sık tartıştığı başlıklardan biriydi. Birkaç ay önce, "Her yıl ne yazık ki bazı silahlı ölümler yaşansa da, [Anayasa'ya getirilen] İkinci Değişiklik hakkına sahip olmak buna değer" demişti. Bunları savunurken kendisi de aşırıya kaçan radikal tepkiler veriyor, farklılıkları görmezden gelen halini ve kutuplaştıran yanını görmezden geliyordu.

The New York Times yazarı Jamelle Bouie³'nin hatırlattığı gibi, Kirk'ün ulusal sahneye çıkışı aslında **Professor Watchlist** adlı bir web sitesiyle oldu. Bu sitede, "sol propaganda yapan" veya muhafazakâr öğrencilere "ayrımcılık yaptığı" iddia edilen hocalar listeleniyor ve hedef gösteriliyordu. Akademisyenler isimleri yayımlandıktan sonra tehdit ve tacizlerle karşılaştı. Yani Kirk, kendini "özgür konuşma" savunucusu olarak göstermeye çalışsa da, bu yaptığı şey aslında kendinden farklı bulduğu fikir ve değerleri baskılamaktı.

Kirk'ün vurulduğu Utah Valley Üniversitesi'ndeki etkinlik, kendisinin savunduğu görüşleri, katılımcıların haksız çıkarmaları için tartışmaya davet edildiği 15 duraklı "Amerikan Geri Dönüş Turu"nun ilk ayağıydı. Bunu ilk defa yapmıyordu. Her daim gençliğin içinde, sadece fikirleriyle değil, eriştiği toplumsal ve siyasal gücü de kullanarak muhafazakâr kesimin tanımladığı Amerikan değerlerinden uzaklaşan ülkesini, yeniden özüne döndürmek için etkili ve etkin bir çaba içindeydi.

Charlie Kirk, sosyal medyada milyonlara ulaşan geniş bir kitleye hitap ediyordu. Instagram'da yaklaşık **11,6 milyon**, X'te (eski adıyla Twitter) **5,5 milyon**, TikTok'ta **9,1 milyon** takipçisi vardı; YouTube kanalının ise **4,5 milyonun üzerinde abonesi** bulunuyordu. "The Charlie Kirk Show" adlı günlük podcast ve radyo programı da her gün **yarım milyonun üzerinde izlenme** ile muhafazakâr çevrelerde önemli bir etki alanı yaratıyordu.

² Jude Sheerin and Ana Faguy, "Charlie Kirk: Conservative influencer who rallied a youth movement," BBC, Sept. 13, 2025 <https://www.bbc.com/news/articles/cdxqknkwerj7o>

³ Jamelle Bouie, "Charlie Kirk Didn't Shy Away from Who He Was. We Shouldn't Either," The New York Times, September 13, 2025 <https://www.nytimes.com/2025/09/13/opinion/charlie-kirk-assassination.html?searchResultPosition=1>

Kirk'ün podcast'inin açılışında Donald Trump'ın şu sözleri yer alıyordu: "Charlie'ye teşekkür etmek istiyorum. O inanılmaz biri; ruhu, ülkesine olan sevgisi ve kurduğu gençlik örgütüyle olağanüstü bir iş çıkardı."

2012'de Barack Obama yeniden seçildikten sonra kurduğu **Turning Point USA**, gençleri "mali sorumluluk, serbest piyasa ve sınırlı hükümet ilkelerini" savunmak üzere örgütlemeyi amaçlıyordu. Bugün 850'den fazla kampüste yapılanması olan bu ağ, gençler arasında kurduğu koordinasyonla, Trump ve Cumhuriyetçi adaylar için seçmeni sandığa gitmek için motive eden ve seçimlerde kilit rol oynayan bir oluşum olarak değerlendiriliyor. Kirk, on binlerce yeni seçmeni kayda geçirerek 2020 seçimlerinde Arizona'yı Trump'a kazandıran kişi olarak da anılıyor.

Trump ile ilişkisi, 2016'daki seçim zaferinden sonra gelişti. Amerikan Başkan Yardımcısı J.D. Vance'in⁴ Kirk'ün ardından yaptığı sosyal medya paylaşımında bahsettiği gibi ikisi de "2016'da Donald Trump'a şüpheyle yaklaşıyordu" ve ikisi de "Başkan Trump'ı, Amerikan siyasetine ... egemen olan küreselleşmeden uzaklaştırabilecek tek figür olarak görmeye başladı." The *New York Times*'a göre, 2025'teki yemin töreninden iki gün önce Trump'la golf oynamıştı. Ocak ayında Trump'ın oğlu Donald Trump Jr. ile birlikte Grönland'a gitti. Hatırlanacağı gibi Trump, ikinci dönemine ABD'nin bu Arktik bölgeyi "sahiplenmesi" gerektiğini savunarak başlamıştı. Kirk ayrıca bu yıl Oxford Union'da konuştu, 2020'de ise Trump'ın "Make America Great Again" sloganına gönderme yapan *The Maga Doctrine* adlı çok satan kitabını yayımladı.

Charlie Kirk, Mayıs 2021'de eski Miss Arizona unvanına sahip iş kadını Erika Kirk ile evlendi ve iki çocukları oldu. Erika, 12 Eylül'de, eşinin boş podcast koltuğunun yanında çektiği bir video ile kamuoyuna seslendi. Başkan Trump'a teşekkür etti ve "Eğer daha önce eşimin misyonunun ne kadar güçlü olduğunu düşünüyorsanız, şimdi olacakları hayal bile edemezsiniz. Tüm ülkeye yayılan bir ateşi körüklediniz" dedi. "Bu dul kadının haykırıları bir savaş çılgılığı gibi tüm dünyada yankılanacak" sözleriyle açıklamasını bitirdi.

Suikast sonrası tepkiler: Yetkililer, Öğrenciler ve İş İnsanları

Trump ve yakın çevresi, Kirk'ün saldırıya uğramasının ardından bir anda "radikal sol"u suçladı. Trump, Oval Ofis'ten yaptığı konuşmada "solun Nazi benzetmeleri" yüzünden bu saldırının gerçekleştiğini söyledi ve "buna destek veren tüm örgütleri cezalandırma" sözü verdi. X'in sahibi Elon Musk "Sol cinayet partisidir" diye yazarken "Libs of TikTok" hesabını yöneten Chaya Raichik "BU BİR SAVAŞTIR" diye haykırdı.

Texas Üniversitesi'nde muhafazakâr bir öğrenci yayınının editörü olan Ethan Xu⁵ ise Charlie Kirk'ün öldürülmesi sonrasında kampüste kimi öğrencilerin bu cinayeti kutladığını, hatta açıkça "hak etti" dediğini aktardı. Xu, kendisi gibi muhafazakâr Hristiyanların, "terörü meşru gören sol görüşlülerle" bir arada olamayacağını savunuyor. Xu, sol çevrelerde yaygın olduğunu iddia ettiği "söylem şiddetir" anlayışının, muhafazakârlara karşı fiziksel şiddeti meşrulaştırdığı

⁴ J. D. Vance, Vice President of the United States, Post about Charlie Kirk, X, September 11, 2025 <https://x.com/JDVance/status/1965985360606888182>

⁵ Jeb Allen, Peter McHugh, John R. Puri, Benjamin Rothove, Lucy Spence and Ethan Xu, "I Was Wrong About Charlie Kirk: Six Conservative Students on His Killing," The New York Times, September 12, 2025 <https://www.nytimes.com/2025/09/12/opinion/campus-conservatives-charlie-kirk.html>

eleştirisini getiriyor. Xu'ya göre bu bakış açısı sürdürülebilir bir toplum düzeniyle bağdaşmıyor ve Amerikan toplumunda kendilerinin de yeri olduğunu savunuyor.

Amherst College'dan genç Cumhuriyetçi Jeb Allen⁶, Kirk'ün kendisine “hem sağ görüşleri savunma hem de gerektiğinde Trump'a karşı çıkma” cesareti verdiğini söylüyor. Allen, kampüste aldığı tehditlere rağmen Kirk'ün ilhamıyla kendisiyle hem fikir olmayanlarla bire bir diyalog yollarını aradığını ve bunu değerli bulduğunu paylaşıyor. Bu perspektiften bakıldığında, Kirk'ün genç muhafazakârlara “seslerini duyurma” cesareti kazandırdığı söylenebilir.

Öte yandan, Demokrat partiden Senatör Bernie Sanders⁷, Charlie Kirk'le hiçbir konuda aynı düşünmediğini vurgulayarak öldürülmesini kınayan ve siyasi şiddetin demokrasiye ve özgürlüğe aykırı olduğunu belirten bir mesaj yayınladı. “Fikir ayrılığı doğaldır, önemli olan insanların korkmadan düşüncelerini ifade edebilmesidir” dedi. Artan siyasi saldırıların tehlikesine dikkat çekerek “İdeolojisi ne olursa olsun şiddet asla kabul edilemez” ifadelerini kullandı. Temsilciler Meclisi ayağında da Demokrat Partili vekiller⁸, Kirk'ün suikastına tepki gösterdiler. New York'tan Joe Morelle, “Siyasi görüşleriniz ne olursa olsun, Amerika'da kendinizi özgürce ifade edebilmelisiniz” dedi. Michigan'dan Debbie Dingell ise kutuplaşmaya dikkat çekerek “Hepimiz birlikte çalışmalı, tansiyonu düşürmeliyiz” ifadelerini kullandı. New York'tan Alexandria Ocasio-Cortez ise silah düzenlemelerinin aciliyetini vurguladı: “Bir şey yapacak mıyız, yoksa retorik üzerine tartışmayı mı sürdüreceğiz? Silah güvenliği yasalarını geçirmeliyiz” dedi.

Kaliforniya Valisi Gavin Newsom⁹, Donald Trump'a karşı en sert muhalefeti yapan siyasetçilerden biri olmasına rağmen, Charlie Kirk'ün ölümünün ardından yaptığı açıklamada Kirk'ü tanıdığını, onun tartışmaya duyduğu tutkuyu ve adanmışlığını takdir ettiğini belirtti. Newsom, şiddeti açıkça kınarken aynı zamanda Kirk'ün savunduğu değerler üzerinden ona hayranlık duyduğunu dile getirince, eleştirilerin de odağı oldu. Her ölümün ardından toplumda yaygın bir biçimde, merhumun arkasından kötü konuşmamak ve hatta bilinen hatalarına rağmen yaşanmış ömrünü yüceltme eğilimi görüldüğü bilinir. Bu çerçevede Newsom'un açıklamasının samimiyetsiz ve savuşturmacı bulunabileceği gibi, Charlie Kirk'ün de pek çok sözünün özünden kopararak anlatmak istediği gibi değil de anlaşılmak istendiği şekilde yorumlanmış olabileceğini unutmamak gerekir. Asıl dikkat çekilmesi gereken nokta, toplumun en zıt ve en uç odaklarının oluşturduğu fay hatları boyunca giderek derinleşen kutuplaşmasıdır. Oysa sağ duyulu ezici çoğunluk, hiçbir görüşün mutlak anlamda tamamen doğru ya da tamamen yanlış sayılamayacağını bilmesine rağmen, uçların manipölasyonunu etkisiz kılmakta başarılı olamamaktadır.

⁶ Ibid.

⁷ Senator Bernie Sanders, “In Wake of Charlie Kirk Murder, Sen. Bernie Sanders Addresses Rising Political Violence in America,” YouTube, September 12, 2025 <https://www.youtube.com/watch?v=HllvH6ozvv4>

⁸ WBNS 10 TV, “Democratic lawmakers react to the Charlie Kirk shooting, expressing concerns about gun violence,” YouTube, September 11, 2025 <https://www.youtube.com/watch?v=0pFogSKcpnY>

⁹ California Governor Gavin Newsom, “Governor Newsom Statement on the Murder of Charlie Kirk,” Official CA Governor Website, September 10, 2025 <https://www.gov.ca.gov/2025/09/10/governor-newsom-statement-on-the-murder-of-charlie-kirk/>

Failin Kimliği: Basit Etiketlerin Ötesinde

Charlie Kirk'ün katili olmasından şüphe duyulan kişiye dair ilk görüntüler televizyonlarda boy göstermeye başlayınca oğlunu ilk tanıyan kişi babası¹⁰ oldu. 22 yaşındaki Tyler Robinson'u teslim olmaya ikna eden de babasından başkası değildi. Utah'ın muhafazakâr St. George kentinde Cumhuriyetçi bir ailede büyümüş. Lisede, tam notla onur listelerinde yer alan bir öğrenciyken daha sonra elektrik teknisyenliği eğitimine yönelmiş. Arkadaşları onu video oyunlarına ve güncel olaylara meraklı, içine kapanık ama zeki bir genç olarak anlatıyor.

Son yıllarda daha politikleştiği fark edilen Robinson, ailesiyle yemek sırasında Kirk'ün görüşlerini neden beğenmediklerini konuşmuş. Polis, suikasttan sonra yanında bıraktığı mühimmatlarda internet mizah kültüründen ifadeler ve "hey faşist! YAKALA!" yazısı buldu. Çevresi onun giderek yalnızlaştığını, arkadaşlarıyla bağlarını kopardığını, komşularının ise garip ve tedirgin davranışlar fark ettiğini anlatıyor.

Kısacası, Robinson'ın hikâyesi Trump'ın hemen işaret ettiği "radikal solcu canavar" imajına uymuyor. Bu, olayın karmaşıklığını ve Amerikan toplumunda derinleşen çürümenin işaretlerini ortaya koyuyor: Yalnızlaşan, internet kültürü ile varoluşlarına sadece sanal ortamda karşılık bulan ve kaybolan, aidiyetini yitirmiş gençler siyasal şiddetin kolay aktörlerine dönüşebiliyor.

Siyasal Şiddet Parti Ayırt Etmiyor

Son yıllarda siyasal şiddet hem Demokratları hem de Cumhuriyetçileri vurdu. Minnesota'dan Melissa Hortman öldürüldü, Pennsylvania Valisi Josh Shapiro'nun evi kundaklandı, Nancy Pelosi'nin eşi ağır şekilde darp edildi ve Michigan Valisi Gretchen Whitmer kaçırılmak istendi. Cumhuriyetçi cephede Trump, iki suikast girişiminden kurtuldu, Steve Scalise 2017'de vuruldu.

Ama Trump, yalnızca muhafazakârlara yönelik saldırıları gündeme taşıyor, sağ kökenli şiddeti ise görmezden geliyor. Bu seçici yaklaşım, toplumu daha da tehlikeli bir kutuplaşmaya sürüklüyor.

Uzmanların Uyarısı: Karanlık Bir Yol

The Intercept yazarı Natasha Lennard, aşırı sağ düşünürlerin açıkça Hoover döneminin FBI yöntemlerini (COINTELPRO, suikastlar, akademiye saldırılar) yeniden gündeme getirdiğini belirtiyor. Jared Holt, "şiddet çağrılarının artık iktidar gücüyle birleşmesinin çok daha tehlikeli" olduğunu söylüyor. Shane Burley ise asıl tehdidin küçük aşırı sağ gruplar değil, devletle iç içe geçmiş büyük milis yapılar olduğuna dikkat çekiyor. Zira Trump'ın 2020 seçimlerini kaybettiğine inanmadığını ısrarla söylemesini takiben 6 Ocak 2021'de yaşanan Kongre baskını hala hafızalarda tazeliğini koruyor.

Dartmouth College'dan Sean Westwood'un ifadesiyle, "Acı, öfke, suçlama ve rövanş çağrıları aynı anda yaşanıyor. Ve en yüksek ses şu anda toplumu birleştirmek yerine daha da bölen ses." Utah Valisi Spencer Cox'un uyarısı bu gidişata karşı nadir sağduyulu çıkışlardan biri:

¹⁰ Ben Knight, "Who is Tyler Robinson, the accused killer of Charlie Kirk?", ABC News, September 13, 2025 <https://www.abc.net.au/news/2025-09-13/tyler-robinson-charlie-kirks-alleged-killer/105769710>

“Şiddete şiddetle karşılık vererek, nefreti nefretle karşılayarak bu kısır döngüyü büyütüyoruz. Bir çıkış yolu bulmazsak, çok daha kötü olacak.”

Netanyahu’nun Dikkat Çeken Çıkışı

Charlie Kirk’ün ölümü, Amerika’nın içinde bulunduğu ikiliği çıplak biçimde ortaya koyuyor. Siyasal cinayetler ya da linç kültürü belki Amerika’da icat olmadı, ama bugün için bu ülkede yaşanan kutuplaşma, birlikte yaşama karşı duruşlar, orta yolu bulma ve uzlaşabilme pratiklerinden uzaklaşma, dünyanın geri kalanının demokrasi yolculuğu ile ilgili de önemli bir gösterge olacak. Demokrasilerde, konuşarak, farklılıkları ikna yoluyla uzlaştırarak birlikte yol alınabiliyor mu, ya da illa bir kesimin öteki tarafa egemenliği ve diğerinin de itaati şart mı? Öyle ise demokrasi dendiğinde tam olarak ne denmiş oluyor? Ki tüm bunların içinde Kirk’ün ölümünden sonra İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu¹¹’nin Kirk’ün ölmeseydi İsrail’i ziyaret edeceğini söylemesi ve Kirk cephesinden bu ziyaretin yapılacağına dair bir paylaşımın yapılmamış olması, ayrı ve dikkat çeken bir mesele. Charlie Kirk’ün öldürülmesi sonrası yapılan değerlendirmelerde, özellikle ABD’deki genç kuşak arasında aşırı sağ içinde giderek artan bir İsrail karşıtlığı ve antisemitizm eğilimine dikkat çekiliyor. Bu eğilim, sola yönelik eleştirilerden daha kaygı verici çünkü radikal sağın şiddete başvurma refleksi daha güçlü ve yaygın. Böyle bir kırılma, İsrail açısından içerideki ve dışarıdaki destek grupları arasında derin bir ayrışmaya yol açabileceği gibi, antisemitizmin dünya çapında yeniden yükselişe geçmesine de zemin hazırlayabilir.

Bugün Amerika’nın önünde keskin bir yol ayrımı var: Ya diyalogu büyütüp şiddeti topyekün reddedecek ya da nefretin ve intikamın peşinde demokrasisini-ki Amerika için sosyal, ekonomik ve siyasal varoluşunun taşıyıcı kolonudur- tüketmeye devam edecek.

¹¹ Prime Minister of Israel, Benjamin Netanyahu, Post about Charlie Kirk, X, September 11, 2025
<https://x.com/netanyahu/status/1965888327938158764>